

Jani Taivalkoski

VISUAALINEN RAAMATTU

Kolme askelta Jumalan tahdon tuntemiseen

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyön koulutus

Tammikuu 2021

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Tammikuu 2020	Tekijä/tekijät Jani Taivalkoski
Koulutus Yhteisöpedagogi (AMK), kirkon nuorisotyön koulutus		☒ AMK ☐ YAMK
Työn nimi VISUAALINEN RAAMATTU. Kolme askelta Jumalan tahdon tuntemiseen.		
Työn ohjaaja KT Sari Virkkala		Sivumäärä 29 + 1
Työelämäohjaaja -		
<p>Visuaalinen Raamattu on internet-sivusto, joka esittelee evankeliumin ytimekkäässä ja audiovisuaalisessa muodossa, vastaten 2020-luvun visuaalisiin tarpeisiin ja älylaitte pohjaisiin tottumuksiin. Sivusto tukee itsenäistä totuuden etsimistä sekä toimii kristillisen opetuksen työvälineenä esimerkiksi rippikoulutyössä. Visuaalinen Raamattu pyrkii antamaan vastaukset kysymyksiin, kuten: Mikä on evankeliumi? Mitä on usko? Mitä Kristus tarkoittaa? Entä vanhurskaus? Mikä mahtaa olla Jumalan tahto ja hänen pelastussuunnitelmansa? Mistä Raamatusta ja kristinuskosta oikein on kyse?</p> <p>Visuaalinen Raamattu -sivusto koostuu kolmesta ”askeleesta”, joista ensimmäinen on nimeltään raamattuvaellus. Raamattuvaellus esittelee Raamatun punaisen langan 39 digitaalisen kuvan sarjana, jonka voi läpikäydä www.visuaalinenraamattu.fi -sivustolla, mutta on myös ladattavissa ja tulostettavissa fyysiseksi raamattuvaellukseksi. Toinen askel on neliosainen, digitaalinen Markuksen evankeliumin kurssi, joka sisältää koko Markuksen evankeliumin audiovisuaalisessa muodossa. Jokaisen läpikäydyn luvun jälkeen kurssi tarjoaa syventävää opetusta joko edellisessä luvussa käsitellystä tai muutoin merkityksellisestä aiheesta. Opetuksen aiheita ovat esimerkiksi usko, Kristus, vanhurskaus, pyhyys jne. Kukin neljästä opetustuokiosta päättyy Seppo-pelialustalle toteutettuun tietovisaan, jossa parhaiten menestyneet voidaan palkita. Kolmas askel on nimeltään ”omatoiminen etsiminen”. Tämä osio tarjoaa tukea omatoimiseen etsimiseen opetusvideoiden, Jeesuksen esittämien vertausten sekä hyödyllisten linkkien avulla. Sivusto sisältää myös ohjeita materiaalin käyttöön opettajille.</p> <p>Opinnäytetyön tuotos löytyy osoitteesta: www.visuaalinenraamattu.fi. Materiaali soveltuu digitaalisuutensa johdosta erittäin hyvin myös etäopetukseen, esimerkiksi näin Covid-19 -pandemian aikana.</p> <p>Opinnäytetyö on toteutettu päiväkirjamaisena, toiminnallisena opinnäytetyönä johtuen siitä, että materiaali on lähtökohtaisesti valmistettu henkilökohtaisen opetuksen tueksi rippikouluihin, mutta siitä on muotoutunut nyt myös opinnäytetyö. Saamani palaute antaa viitteitä materiaalin soveltuvuudesta myös henkilöille, joilla on oppimisvaikeuksia. Tekstiin sijoitetuissa teoriaosuuksissa käsitellenkin työtäni erilaisten oppimistyylien ja opiskelumotivaation näkökulmista.</p> <p>Visuaalinen Raamattu pyrkii esittelemään Raamatun sanoman mahdollisimman rehellisesti, objektiivisesti ja sanalle kuuliaisesti. Pääasiallisena lähteenä sen teossa on käytetty vanhaa kirkkoraamattua.</p>		
Asiasanat Auditivisuus, digitaalisuus, etäopetus, evankeliumi, itsenäinen opiskelu, kinesteettisyys, kristillinen opetus, motivaatio, oppimistyyli, pelillistäminen, Raamatun punainen lanka, rippikoulu, visuaalisuus.		

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date January 2022	Author Jani Taivalkoski
Degree programme Bachelor of Humanities, Community Educator		
Name of thesis VISUAL BIBLE. Three steps towards knowing the will of God		
Centria supervisor Ed.D Sari Virkkala	Pages 29 + 1	
Instructor representing commissioning institution or company -		
<p>Visual Bible is a website that presents gospel in a compact and audiovisual way, corresponding to the visual needs of the 2020s and people’s customs to using smart devices. The website offers tools for people who are seeking the truth, and all Christian teachers such as confirmation school teachers. Visual Bible aims at answering in questions such as: What is the gospel? What is faith? What does Christ mean? How about the righteousness? What is the will of God and His plan for us? What is the Bible and Christianity all about?</p> <p>Visual Bible contains three ”steps” of which the first one is called Bible trek. It presents the common thread of the Bible in 39 digital pictures that are available at the website: www.visuaalinenraamattu.fi. The pictures can also be downloaded and printed as a physical Bible trek. The second step is a digital course from the Gospel of Mark that is divided into four lessons and contains the whole gospel in an audiovisual form. The course contains advanced teaching after every Bible chapter. The topics of the teachings may relate to the previous chapter or have some other important biblical theme. These topics are for example: Faith, Christ, righteousness and holiness. After every one of those four lessons, there is a quiz to test the participant’s knowledge about the lesson. The quiz is made by using Seppo gaming platform. The highest scorers may be rewarded. The third step is known as independent seeking. This section offers support for independent seekers via biblical teaching material, the parables of Jesus and some useful links. The website also contains instructions and hints for Christian teachers.</p> <p>All the material locates in www.visuaalinenraamattu.fi. Because of the digitality, the material suits well for distance learning for example during the Covid-19 pandemic.</p> <p>This thesis is made as a journal-like, functional thesis. The reason for that is that the material is primarily made to serve as personal teaching material for confirmation schools, but was developed as a thesis as well. The small-scale feedback I have received indicates that the material may be useful in teaching people with learning disabilities of some kind. I handle the topics related to different learning styles and the motivation for learning, in the theory part of the thesis that I have presented along the text.</p> <p>Visual Bible aims to present the gospel in an honest, objective and Bible obedient way. The primary source used in making this material has been the Finnish Lutheran Bible; vanha kirkkoraamattu.</p>		

<p>Key words Auditory, Christian teaching, common thread of the Bible, confirmation school, digital, distance learning, gamification, gospel, independent learning, kinaesthetic, learning styles, motivation, visualizing.</p>
--

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 LÄHTÖTILANTEEN KUVAUS	3
3 VAIHE 1: RAAMATTUVAELLUS	5
3.1 Raamattuvaelluksen toteutus yleisötapahtumana	7
3.2 Raamattuvaellus osana rippikoulun olympialaisia	9
4 VAIHE 2: DIGITAALINEN MARKUKSEN EVANKELIUMIN KURSSI	12
5 VAIHE 3: VISUAALINEN RAAMATTU	20
6 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT	26
LÄHTEET	29
LIITTEET	
KUVAT	
KUVA 1. Pienoiskuvat raamattuvaelluksen neljännessä osasta.....	6
KUVA 2. Raamattuvaellus-yleisötapahtuman materiaalit	7
KUVA 3. Raamattuvaellus-yleisötapahtuman yleisilme.....	8
KUVA 4. Rippikoulun olympialaisten palkintopöytä.....	11
KUVA 5. Digitaalisen Markuksen evankeliumin kurssin yleisilme.....	14
KUVA 6. Visuaalisen oppimistyylin hyödyntäminen kurssimateriaalissa.....	15
KUVA 7. Seppo-tietovisan säännöt pelinäkymässä	17
KUVA 8. Visuaalisuuden hyödyntäminen tietovisassa	18
KUVA 9. Valmistautumista Markuksen evankeliumin kurssin pitämiseen	19
KUVA 10. Visuaalinen Raamattu -sivuston mainos	21
KUVA 11. Visuaalinen Raamattu -sivuston yleisilme	22
KUVA 12. Visuaalinen Raamattu -logo, tumma pohja	23
KUVA 13. Visuaalinen Raamattu -logo, värikäs.....	23
KUVA 14. Visuaalinen Raamattu -käyntikortti.....	24

1 JOHDANTO

Visuaalinen Raamattu -sivusto (www.visuaalinenraamattu.fi) on luotu tukemaan niin itsenäistä totuuden etsimistä kuin kristillistä opetustyötäkin esimerkiksi rippikoulutyön muodossa. Opinnäytetyöni kohde-ryhmänä olivat kaikki suomen kielen taitoiset henkilöt, jotka ovat kiinnostuneita tutustumaan Raamatussa ilmoitettuun Jumalan tahtoon. Opinnäytetyö pyrki vastaamaan tarpeeseen tuoda evankeliumi ihmisten eteen ymmärrettävän selkeästi, ytimekkäästi ja visuaalisesti, hyödyntäen tämän ajan teknologiaa sekä ihmisten älylaitte pohjaisia tapoja ja tottumuksia. Visuaalinen Raamattu -materiaalipaketin läpikäyvät henkilöt saavat toivon mukaan selkeän vastauksen mahdollisiin kysymyksiinsä: Mikä on evankeliumi? Mitä usko tarkoittaa? Mitä Kristus tarkoittaa? Entä vanhurskaus? Mikä mahtaa olla Jumalan tahto ja hänen pelastussuunnitelmansa? Mistä Raamatussa ja kristinuskossa oikein on kyse?

Visuaalinen Raamattu tarjoaa rippikouluopettajille tehokkaan työkalun normaalimuotoisen rippikoulun yhteydessä käytettäväksi, mutta se soveltuu digitaalisuutensa johdosta erinomaisesti myös etäopetukseen - erityisesti näin Covid-19 pandemian aikana, jolloin fyysisten rippikoulutapaamisten toteutuminen on hyvin epävarmaa. Tämän materiaalipaketin myötä opettaja voi myös olla turvallisesti mielin siitä, ettei pandemia kokonaan pakota uusimaan hänen suunnittelemaansa opetusta. Näin se tarjoaa mielenrauhaa opettajan työnsuunnitteluun ja tukee osaltaan työssäjaksamista, jota pandemia on, käsitykseni mukaan, jonkin verran yhteiskunnallisella tasolla verottanut. Nämä edellä mainitut seikat tekevät opinnäytetyöstäni hyvin ajankohtaisen.

Materiaalin tuottamisessa olen käyttänyt pääasiassa vanhaa kirkkoraamattua eli Pyhää Raamattua. Kyseisen, kirkolliskokouksien vuosina 1933/1938 hyväksymän ja käyttöönotettaman suomennoksen valintaan päädyin sen käännoistyössä käytetyn ns. formaalisen ekvivalenssin teorian vuoksi. Kyseinen lähestymistapa pyrkii sanatarkkaan käännoistyöhön, kun puolestaan ns. dynaamisen ekvivalenssin teorian mukaisessa käännoistyössä, jota on käytetty uuden kirkkoraamatun 1992 käännoistyössä, pyritään tuottamaan sujuvaa ja lukijaystävällistä tekstiä, mikä on mielestäni hyvä tulokulma, mutta sanatarkka käännoistyö siinä tietoisesti kärsii. Uudemmassa käännoistyössä ei enää pidetty sanatarkkaa, alkukielten lauserakenteita ja ilmaisutapoja jäljittelevää käännoista parhaana mahdollisena, vaan siinä pyrittiin ilmaisemaan alkukielen sisältämä informaatio aidosti suomen kielellä (Suomen Pipliaseura). Nuorteva (1992, 32) puolestaan kertoo, kuinka vuoden 1938 raamatunkäännoistyössä oli omaksuttu ilmaisutapa, joka noudatti tarkasti alkutekstejä. Tämä tosin johti siihen, että kyseinen käännoistyö jäi kieleltään hieman vanhah-

tavaksi. Halusin työssäni kuitenkin hyödyntää nimenomaan sanatarkkuutta. Olen vanhan kirkkoraamatun lisäksi käyttänyt runsaasti myös DigiNovumia sekä Kreikka-Suomi-interlineaaria vertaillessani eri käännösversioiden suomennoksia. Olen paikoin käyttänyt myös englanninkielisiä käännöksiä tutkiesani yksittäisten sanojen mahdollisia merkityksiä asiayhteyksissään sekä niiden suhteutumista muuhun Raamatun ilmoitukseen. Verrokkeina käyttämiäni englanninkielisiä käännösversioita ovat mm. King James version sekä New International version.

Opinnäytetyöni teoriaosuutta olen sijoittanut tähän päiväkirjamaisesti tuotettuun työhöni tekstin yhteyteen. Tarkastelen tuottamaani materiaalia eri oppimistyylien eli visuaalisen, audittiivisen, kinesteettisen ja siihen laskettavan taktiilisen oppimistyylin teoreettisista viitekehyksistä. Tarkastelen työssäni myös motivaation merkitystä oppimiseen ja kuinka olen tätä pyrkinyt omassa työssäni ottamaan huomioon.

Perehdytään siis tarkemmin siihen, mitä tämä päiväkirjamaisesti tuotettu, toiminnallinen opinnäytetyö pitää sisällään. Lähtötilanteen ja sen sisältämän kokonaiskuvauksen jälkeen esittelen kutakin projektin kolmea eri vaihetta yksitellen, siinä järjestyksessä kuin niitä työstinkin. Nämä vaiheet ovat: 1. Raamattuvaellus, 2. Digitaalinen Markuksen evankeliumin kurssi ja 3. Visuaalinen Raamattu. Lopuksi pohdin vielä toteutuksen kokonaisuutta ja sen jatkokehittämismahdollisuuksia. Varsinaiseen tuotokseen voi tutustua osoitteessa: www.visuaalinenraamattu.fi.

2 LÄHTÖTILANTEEN KUVAUS

Kolme vuotta sitten kysyin Jumalalta: ”Mikä on evankeliumi?” Pyysin häntä opettamaan sen minulle, jotta osaisin kertoa oikein eli hänen tahtonsa mukaisesti hänen suurista teoistaan. Siitä alkaen olen lue-
nut ja tutkinut Raamattua joka päivä. Mieleissäni ei ole siintänyt evankelistan rooli, pikemminkin päin-
vastoin. Esitin Jumalalle toiveeni päästä muuttamaan jonnekin syrjäseudulle, yksinäisyyteen. Tahdoin
muuttaa erämökkiin, josta käsin olisin voinut tehdä hengellistä musiikkia hänen kunniakseen. Hänen
suunnitelmansa poikkesi kuitenkin omastani. Hän lähettikin minut opiskelemaan kirkon nuorisotyötä
sekä heti opintojen alettua Suomen evankelisluterilaisen kirkon palvelukseen nuorisotyönohjaajan si-
jaiseksi marraskuussa 2019. Olin uuden äärellä, sillä en ollut kasvanut seurakuntayhteyteen. Aikuisrip-
pikoulun ja kirkkoon liittymisenkin olin suorittanut kyseisen vuoden tammikuussa.

Seurakuntatyöni alkuvaiheissa ehdotin työyhteisölleni, että järjestäisin mielelläni jonkinlaisen toimin-
nallisen raamattuseikkailu-tapahtuman, jossa toiminnallisin menetelmin pyrkisin tekemään Raamatusta
rakkaan ja saamaan ihmisiä motivoitumaan tutkimaan sitä omatoimisesti. Sain tällaisen tapahtuman to-
teuttamiseen luvan ja ryhdyin tuumasta toimeen. Lopputuloksena syntyi ”raamattuvaellus”, joka testat-
tiin ennen varsinaista yleisötapahtumaa osana rippikoulun olympialaisia kesällä 2020. Raamattuvaellus
oli vajaa kaksi kilometriä pitkä viitoitettu polku maastossa ja se esitteli Raamatun punaisen langan nel-
jällä rastipisteellä (1. Alussa, 2. Patriarkat, 3. Egyptistä luvattuun maahan, 4. Jeesus – Luvattu Vapahtaja
ja kuninkaiden Kuningas). Raamattuvaellus -yleisötapahtuman jälkeen elokuussa 2020 mietin, voisiko
tätä pakettia hyödyntää myös opinnäytetyönä.

Opinnäytetyö ei kuitenkaan tuntunut ajankohtaiselta vielä tuossa vaiheessa. Seuraavana vuonna 2021
alkoi uusi yhteinen matka uuden rippikouluryhmän kanssa. Eräänä helmikuuisena aamuna sydämelläni
laskettiin ajatus yhdistää selkokielineen ääniraamattu Raamatun kuvastoon ja tehdä niistä kokonainen
digitaalinen opetuskokonaisuus elokuussa 2021 pidettävälle intensiivijaksolle. Opetusmateriaalia voisi
digitaalisuutensa johdosta hyödyntää myös mahdollisten kulkutautien (Covid-19) rajoittaessa kokoon-
tumisista. Olin juuri törmännyt Adoben Spark -ohjelmistoon, jota päätin hyödyntää materiaalin valmista-
misessa. Myös sopiva kuvapankki oli löytynyt jo valmiiksi, joten siinä vaiheessa, kun aamukahvi oli
valmis, olinkin jo työstämässä opetusmateriaalia sisältäviä internet-sivuja. Tästä neliosaisesta verkkosi-
vujen kokonaisuudesta muodostui digitaalinen Markuksen evankeliumin kurssi, joka sisältää koko Mar-
kuksen evankeliumin audiovisuaalisessa muodossa. Jokaisen läpikäydyn luvun jälkeen on syventävää

opetusta joko edellisessä luvussa esiintyneestä tai muutoin merkityksellisestä aiheesta. Jokaisen opetus-
tuokion päätteeksi kerrataan opittuja asioita tietovisojen avulla, jotka olen toteuttanut Seppo.io-pelialus-
talle. Tietovisoissa parhaiten menestyneet palkitaan motivoivin palkinnoin, mutta myös jokainen osal-
listuja ja työskentelyrauhan takaaja palkitaan osallistumispalkinnolla.

Tämä kahden erillisen osion kokonaisuus eli raamattuvaellus sekä digitaalinen Markuksen evankeliumin
kurssi toteutettiin kokonaisuudessaan rippikoulutyössä kesällä 2021. Tämän jälkeen minulle heräsi aja-
tus yhdistää nämä kaksi palapelin palasta yhdeksi kokonaisuudeksi. Sisällöllisesti ne jo tukivatkin toisi-
aan, sillä Markuksen evankeliumin kurssin opetuksissa palataan paikoitellen muistamaan raamattuvel-
luksella opittuja asioita. Halusin kuitenkin tuoda nämä erilliset palaset ikään kuin saman katon alle, ja
tästä syntyi ajatus internet-sivustosta, jonka nimi olisi Visuaalinen Raamattu.

3 VAIHE 1: RAAMATTUVAELLUS

Koska tarve selkeälle evankeliumin esitykselle oli mielestäni hyvin ilmeinen, ja sellainen vaikutti etsintöjeni perusteella puuttuvan, oli kaiketi minun sitä alettava tekemään. Alusta asti pidin selvänä, että visuaalisuus tulisi olemaan vahvasti läsnä tulevassa työssäni. Erilaiset valoinstallaatiot ja 3D- ja AR-todellisuus olivat henkilökohtaisina tutkimuskohteinani ja pohdin niiden mahdollista hyödyntämistä tulevassa työssäni. Myös yhteistyö harrastelijateatterin kanssa typologisen, vanhatestamentillisen ulkoilmatapahduman järjestämiseksi oli mielessäni.

Törmäsin kuitenkin erääseen lapsille suunnattuun opetusmateriaaliin, jossa esiteltiin Raamatun keskeisiä tapahtumia kronologisesti. Tämä herätti mielenkiintoni ja sain siitä virikkeen myös omaan raamattuvaellukseeni, jonka toteutuksessa sain luvan hyödyntää kyseisen raamattumateriaalin aikajanaa. Myös siinä ollut aihealueiden jakoa sekä sanamuotojen selkeyttä ja yksinkertaisuutta hyödynsin omassa työssäni. Halusin kuitenkin tuoda typologiaa vahvemmin esiin omassa työssäni sekä tehdä siitä nuorille ja aikuisille soveltuvan kuvallisen version suoraviivaisemmalla sisällöllä. Tästä muodostui ajatus raamattuvaelluksesta. Typologialla tarkoitetaan oppia esikuvasta eli sitä, kuinka Kristuksen Jeesuksen elämä ja sovitustyö näkyy jo ennalta esikuvina vanhassa testamentissa. Tästä yhtenä esimerkkinä toimii juutalaisten pääsiäislampaan ja Jeesuksen pääsiäisenä tapahtuneen ristintyön (Jumalan karitsan) yhteys. (Suomen evankelisluterilainen Lähetysshiippakunta.)

Kun ajatus raamattuvaelluksen toteutustavasta oli muodostunut, enää ei ollut jäljellä kuin työn osuus. Suurin osa työstä oli Raamatun lukemista ja ääniraamatun kuuntelemista, johon käytin päivittäin useita tunteja. Aika oli otollinen, sillä tuolloin Covid-19 pandemian puhkeaminen tarjosi tilaa tämänkaltaiselle työn ja vapaa-ajan harrastuksen yhteensulautumiselle. Konkreettisen tuotoksen valmistamiseen käytin PowerPoint-ohjelmistoa. Tuotos muodostui neljästä aihealueesta, joista kolme ensimmäistä käsittelee vanhaa testamenttia ja viimeinen Jeesuksen maanpäällistä aikaa ja tulevaisuutta. Vanhatestamentillinen osuus antaa paljon vahvoja viittauksia tulevaan Kristukseen, niin sanoin kuin kuvin. Esimerkiksi Aabrahamin uhratessa ainokaista poikaansa Iisakia, kuvituksissa ja teksteissä tuodaan esiin yhteyttä Jeesuksen ristintyöhön. Myös jokaisen osion päätteeksi olevissa tietovisoissa kerrataan niissä opittuja asioita, ja osittain vastauksissa myös täsmennetään tapahtumiin liittyvää typologiaa avaamalla esimerkiksi Moorian vuoren ja Temppelevuoren yhteyttä. Raamattuvaelluksen osien (rastien) aiheet

ovat: 1. Alussa, 2. Patriarkat – Abraham, Iisak, Jaakob (Israel), 3. Egyptistä luvattuun maahan – Exodus, 4. Jeesus – Luvattu Vapahtaja ja kuninkaiden Kuningas. Alla näkyy osa Raamattuvaelluksen materiaalista pienoiskuvina (KUVA 1).

KUVA 1. Pienoiskuvat raamattuvaelluksen neljännessä osasta

Valmistin kustakin aihealueesta 4–7 opetusta sisältävää diaa sekä yleisaiheisia dioja, joissa kerrotaan mm. Raamatun sisältämistä kirjoista. Lisäksi tein erilliset diat tietovisoille sekä niiden vastauksille. Tulostin nämä diat A4-kokoisina väritulosteina ja tein kullekin osiolle oman kansionsa ja hankin neljä läpinäkyvää muovilaatikkoa niiden säilytystä varten. Laatikoiden kylkiin tulostin ja laminoisin kyseisen rastimateriaalin kansilehden. Tulostin myös värillisen Raamatun aikajanan, jonka laminoisin ja teippasin muovilaatikoiden pohjaan kiinni. Myöhemmin valmistin kuhunkin laatikkoon vielä toiset materiaalikansiot, joiden avulla työskentely pienryhmissä helpottui. (KUVA 2.)

KUVA 2. Raamattuvaellus-yleisötapahtuman materiaalit

Raamattuvaellus voidaan toteuttaa usealla eri tavalla ja vain luovuus on rajana. Kuvaan alla sen käyttöä kahdessa eri muodossa: Raamattuvaellus yleisötapahtumana sekä raamattuvaellus osana rippikoulun olympialaisia. Rippikoulun yhteydessä on kuitenkin suositeltavaa, että raamattuvaellus käytäisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, koska tämän materiaalin avulla nuori hahmottaa Raamatun ”punaisen langan” eli kokonaiskuvan Raamatun sanomasta ja sisällöstä. Myös keskittyminen sisällön läpikäymiseen saattaa olla parempi rippikoulutaipaleen alkuvaiheessa itselleen vielä tuntemattomien ihmisten ympäröimänä.

3.1 Raamattuvaelluksen toteutus yleisötapahtumana

Raamattuvaelluksen voi toteuttaa yleisötapahtumana tai vastaavan muotoisena opetustuokiona (1,5 h). Toteutin raamattuvaellus-nimisen yleisötapahtuman Oulunsalon seurakunnan nuorisotyönjohtajan

ominaisuudessa elokuussa 2020. Vaellusreitti kulki maastossa ja oli pituudeltaan hieman alle 2 km. Vaellusreitti oli merkitty punaisilla nauhoilla ja laminoituja karttoja oli vapaasti lainattavissa infotaulun laatikossa. Keltaiset nauhat puolestaan opastivat läheiseen leirikeskukseemme. Jokaisella vaelluksen neljällä rastipisteellä sijaitti puinen penkki sekä raamattuvaelluksen materiaali kansioituna muovilaatikossaan. Raamattuvaellus oli koko viikonlopun vapaasti omatoimisesti käytettävissä. Työntekijä oli tavattavissa leirikeskuksen iltanuotiolla joka ilta klo 16–20 tarjoten vaeltajille makkaraa, virvokkeita sekä juttuseuraa. (KUVA 3.)

KUVA 3. Raamattuvaellus-yleisötapahtuman yleisilme

Raamattuvaelluksen voisi halutessaan rakentaa myös esimerkiksi kirkon ympäristöön tai sisätiloihin ikään kuin taidegalleriaksi esimerkiksi A3- tai A2-kokoisina kuvina/tauluina. Miksipä sitä ei voisi myös projisoida valoinstallaatioksi johonkin sopivaan kohteeseen. Osoitteessa www.visuaalinenraamattu.fi raamattuvaelluksen voi suorittaa myös digitaalisesti kuvagallerian läpikäymisen muodossa.

Toiminnallisuutensa johdosta raamattuvaellus sopii hyvin kinesteettisille oppijoille, jotka oppivat tekemisen kautta. Vaellus osaltaan aiheuttaa tavanomaisesta oppimisympäristöstä poikkeavan muistijäljen, jonka myötä kokemukseen mielessään palaaminen auttaa myös asiasisällön muistamisessa. Kinesteettiset oppijat oppivatkin tehokkaimmin ja muistavat parhaiten, kun he tekevät jotakin. Tämä voi olla leikkimistä, rakentamista, ruoanlaittoa, retkeilyä tai vaikka vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa. (Prashnig 1996, 71–73.) Miksipä ei siis raamattuvaellustakin.

3.2 Raamattuvaellus osana rippikoulun olympialaisia

Tätä samaa kinesteettistä oppimistyyliä voidaan hyödyntää myös järjestettäessä rippikoulun olympialaisia, joihin raamattuvaellus on otettu mukaan. Tällaisesta toiminnasta olen esitellyt Visuaalinen Raamattu -sivustolla kaksi erilaista vaihtoehtoa. Ensimmäisessä vaihtoehdossa rippikoulun vetäjällä on isosia käytettävissään, ja toisessa vaihtoehdossa heitä puolestaan ei ole käytettävissä. Tarkemmat kuvaukset ja ohjeet löytyvät Visuaalinen Raamattu -sivuston ”vinkkejä opettajille” -osiosta.

Ydinajatus molemmissa vaihtoehdoissa on kuitenkin se, että oppiminen yhdistetään hauskanpitoon ja ns. ryhmäytymiseen, jolloin motivaatio opiskeltavaan aiheeseenkin mahdollisesti kasvaa. Kyse on yhteistoiminnallisesta oppimisesta, jossa opiskelijat toimivat pienryhmissä ja kehittävät ja rakentavat oppimistaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Tämä tukee tiedon monipuolisempaa käsittelyä. (Kauppila 2007, 155.) Olympialaisista on luvassa myös hyvät, motivoivat palkinnot ja kaiken tämän lisäksi raamattuvaelluksen rasteilta on luvassa tuplapisteen, joten niille rasteille kannattaa panostaa. Raamattuvaelluksen rasteille olen tehnyt ohjeistuksen, jonka mukaan pienryhmä voi halutessaan jakaantua kahteen pienempään ryhmään, jolloin molemmille ryhmille tulee oma kansionsa, jota voivat halutessaan lukea esimerkiksi vuorotellen ääneen toisten katsellessa kansion sisältämiä kuvia aiheesta. Tällaisessa käytössä kinesteettisten ja visuaalisten oppijoiden lisäksi tietoa sisäistävät myös audittiiviset oppijat, jolloin optimaalisessa tilanteessa hyödynnetään kolmea eri oppimistyyliä. Katsotaan hieman, mitä tällä tarkoitetaan.

Visuaalisille oppijoille näkemiseen liittyvät seikat ovat tärkeitä: luettu teksti, kuvat, värit ja samoin kuin asioiden ulkonäkö sekä kokonaisuuksien hahmottaminen. Audittiivinen oppija puolestaan pitää kuuntelemisesta ja asioiden loogisesta etenemisjärjestyksestä ja asioiden selittämisestä. Äänet voivat vaikuttaa audittiivisen oppijan keskittymiseen joko sitä edistävästi tai häiritsevästi. Kuten jo todettua, kinesteettinen oppija pitää siitä, kun saa käyttää kehoaan ja liikettä hyödykseen. Mielenkiinto ja myönteiset tunteet vaikuttavat paljon kinesteettisen oppijan oppimiseen. Taktiiliseksi oppijaksi voidaan kuvata sellaista kinesteettistä oppijaa, joka omaksuu parhaiten käsien kautta tulevaa tietoa. Heille on tyypillistä tehdä esimerkiksi muistiinpanoja, piirtää, näprätä tai pitää asioita kädessään oppimisen yhteydessä. (Kankaanpään yhteislyseo.) Myöhemmin tullaan katsomaan, miten myös taktiiliset oppijat pääsevät osaksi Visuaalista Raamattua digitaalisen Markuksen evankeliumin myötä.

Olen omassa rippikoulutyössäni teettänyt olympialaisten voittajajoukkueelle kaiverretut palkinnot. Tämän lisäksi luvassa on ollut herkkupalkinnot, joita pääsee valitsemaan menestymisjärjestyksessä.

(KUVA 4.) Näkemykseni mukaan tämän kaltaisessa työskentelymuodossa yhdistyy luontevasti kolme tärkeää asiaa: ryhmäytyminen, ilo ja oppiminen. Yhteistoiminnallisuus saattaa antaa mukavan ja motivoituneen lähdön yhteiselle rippikoulutaipaleelle.

Motivaation merkitys oppimiselle onkin suuri, kuten on myös todennut Hietämäki (2017, 2) pro-gradu tutkielmassaan, jossa hän toi esiin luokanopettajien käsityksiä motivoinnin vaikutuksesta oppimisessa. Työssään hän kuvaa motivointia vaikuttavana tekijänä oppimisessa ja määrittelee sen jopa oppimisen peruspilariksi. Tämä vaatii kuitenkin opettajalta panostusta. Vaikka olympialaisten yhteydessä järjestävässä raamattuvaelluksessa ja siihen liittyvässä palkitsemisessa, onkin kyse niin sanotusta ulkoisesta palkinnosta, voidaan sen kautta kenties saada sisäinen uteliaisuus heräämään, jolloin nuorella herää itsestään kumpuavaa kiinnostusta ja iloa käsiteltävää aihetta kohtaan. Hietämäki (2017, 18) kertoo, että opetustyössä tulisikin juuri etsiä sellaisia toimintoja, joilla voisi herätellä lapsen luontaista kiinnostusta ja sisäistä motivaatiota.

Kun oppilas on kiinnostunut opiskeltavasta aiheesta, hän oppii asian helpommin ja viihtyy opiskelun parissa paremmin. Motivaatio, sitoutuminen ja osaamisen tunne paranevat. Opettaja voi vaikuttaa oppilaansa kiinnostuksen heräämiseen ja sen kehittymiseen opiskeltavaa aihetta kohtaan. Tähän opettajan olisikin tärkeää kiinnittää huomiota. Opettajan ei tulisi keskittyä miettimään, mikä oppilasta kiinnostaa, vaan siihen, mitä opetussuunnitelmassa on ilmaistu ja mikä opettajan mielestä on tärkeää ja herättää opettajassa itsessään kiinnostuksen tunteita. Opettajan henkilökohtainen kiinnostus voi sytyttää oppilaassa kiinnostuksen opetettavaa asiaa kohtaan. Kiinnostuneen opettajan on helppo myös kehittää edelleen asiasta kiinnostuneen oppilaan kiinnostusta. Hän voi toimia roolimallina aikuisesta, joka pitää oppiaineen sisältöä tärkeänä. (Juuti & Lavonen 2018, 197–205.)

KUVA 4. Rippikoulun olympialaisten palkintopöytä

Visuaalinen Raamattu -sivusto, jota käsittelem tarkemmin hieman myöhemmin, sisältää mahdollisuuden ladata ja tulostaa itselleen koko raamattuvaelluksen kuvamateriaalin sekä olympialaisten rastitehtävien materiaalit ohjeistuksineen ja vastauskuponkeineen. Raamattuvaelluksen kuvien lataamista ja tulostamista varten loin tilin Pixieset-palveluun. Lataamisen ja kuvamateriaalin käytön ehtona tosin on, että materiaalia käytetään ainoastaan Raamatulle uskolliseen opetuskäyttöön. Materiaalin käyttäminen on ilmaista, mutta sen lataamiseen vaaditaan sähköpostiosoite sekä Visuaalinen Raamattu -sivustolta löytyvä PIN-koodi. Tällä pyrin rajaamaan materiaalin mahdollista väärinkäyttöä.

4 VAIHE 2: DIGITAALINEN MARKUKSEN EVANKELIUMIN KURSSI

Kun raamattuvaellus syntyi tarpeesta ilmaista Jumalan suuria tekoja ja evankeliumia, ytimekkäästi ja innostavan visuaalisesti, oli digitaalinen Markuksen evankeliumin kurssi sille luonteva jatko-osa. Ajatus tällaisen digitaalisen opetusmateriaalin tekemisestä audiovisuaalisessa muodossa laskettiin sydämelleni eräänä aamuna ja ryhdyin sitä innoissani saman tien työstämään, tietäen tulevani hyödyntämään sitä opetustyössäni rippikoulussa. Kurssi on suunniteltu läpikäytäväksi syventävänä opetuksena joko itsenäisesti tai rippikoulutyön yhteydessä intensiivijaksolla.

Valitsin läpikäytäväksi evankeliumiksi Markuksen evankeliumin, koska se on kaikista neljästä evankeliumikirjasta lyhyin. Sen on myös todennäköisesti kaikkein varhaisin ja soveltuu nopeatempoisuutensa vuoksi hyvin ensimmäiseksi läpikäytäväksi Raamatun kirjaksi. Minulle oli syntynyt myös käsitys, että Markuksen evankeliumi olisi yleisesti käytetty evankelisluterilaisen kirkon rippikoulutyössä. Luukkaan evankeliumi oli toinen vaihtoehto, jota mielessäni puntaroin, sillä nämä kaksi ovat oivallisia kirjoja lähestyä Raamattua, jos uskon asiat ovat jääneet jostain syystä etäisiksi. Matteuksen ja Johanneksen evankeliumit ovat puolestaan suunnatut uskonvaelluksessaan jo pidemmälle edenneille, tarjoten Raamatun käyttämin termein maidon sijaan kiinteämpää ruokaa (Hepr. 5:12).

Markuksen evankeliumin kurssi muodostui neliosaiseksi käytännön syistä. Markuksen evankeliumi sisältää 16 lukua, jotka on helppo jakaa neljään, neljän luvun opetukseen. Tällöin myös yhden opetustuokion kesto pysyy vielä kohtuullisena, eikä kurssia kuitenkaan tarvitse jakaa liian moneen osaan, mikä kuormittaisi liikaa rippikoulun intensiivijakson opetussuunnitelmaa. Neljän Raamatun luvun läpikäyminen on jo tosin iso ponnistus yhdelle opetustuokiolle, mutta audiovisuaalisuuden kautta kantamus muuttunee hieman kevyemmäksi. Jokaisen läpikäydyn audiovisuaalisen luvun jälkeen seuraa syventävää opetusta joko edellisessä luvussa käsitellystä tai muutoin merkityksellisestä aiheesta. Syventävän opetuksen aiheet ovat luvuittain seuraavat:

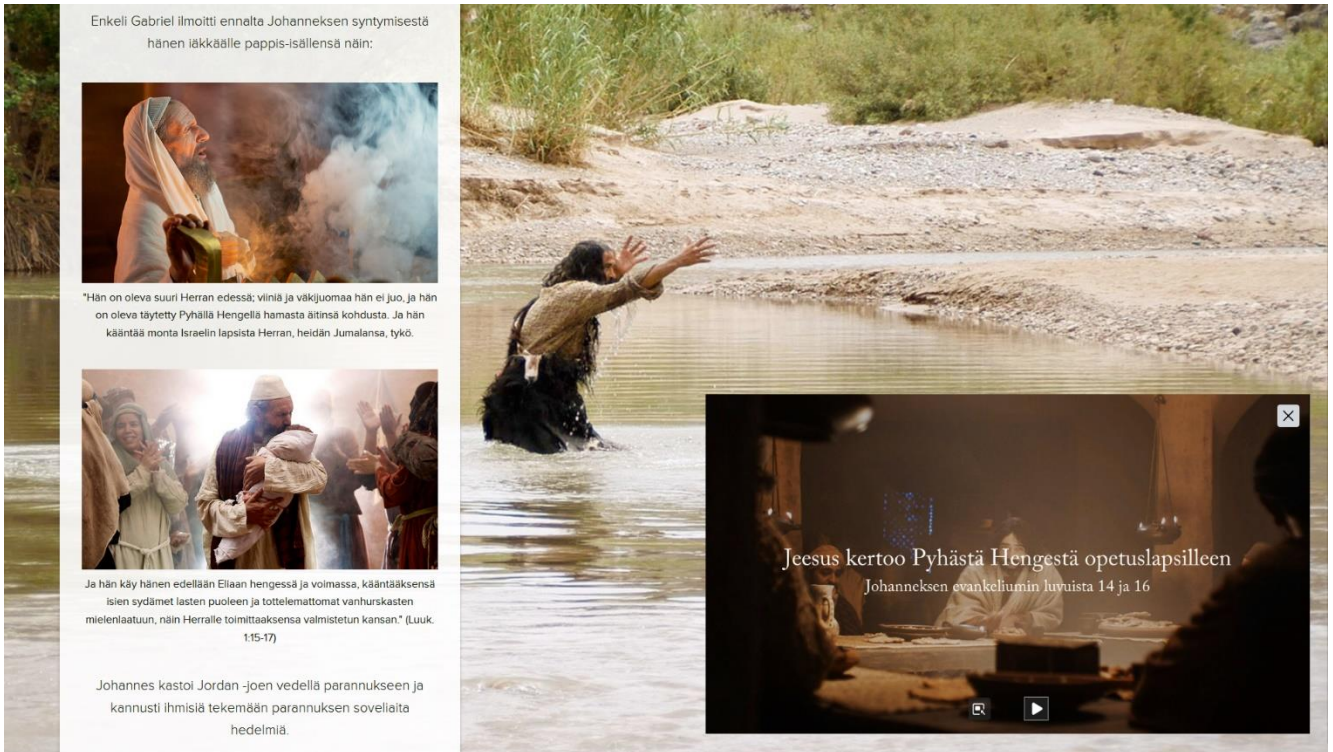
1. Parannus ja kaste.
2. Kutsu parannukseen, uusi ja vanha, sapatin Herra.
3. Rukous ja tottelevaisuus, Isä meidän -rukous.
4. Jeesuksen opetusta, kultainen sääntö.
5. Usko.
6. Opetuslasten lähettäminen, lähetyskäsky.

7. Vanhurskaus.
8. Kristus.
9. Jeesuksen kirkastuminen, profeetat Elias ja Elisa.
10. Jeesuksen seuraamisesta.
11. Kristuksen opin alkeet.
12. Rakkauden kaksoiskäskey, lähimmäisyys, itserakkaus.
13. Lopun ajat.
14. Pääsiäinen, ehtoollinen, veri ja uusi liitto.
15. Ristintyö ja vaskikäärme, tie on auki, pyhyys.
16. Jumala ei katso henkilöön, Jeesus otettiin taivaaseen, josta tulee takaisin.

Lukujen ja materiaalin sisältämien videoiden ääniraitana toimii vanhan kirkkoraamatun mukainen ääniraamattu, joten niiden sisältämä opetus on puhtaasti itse Raamattua. Kuvitus koostuu pääasiassa freebibleimages.org-sivuston ja LUMO-projektin tarjoamasta kuvastosta.

Digitaalisen Markuksen evankeliumin kurssin materiaali on liian laaja kokonaisuus liitettäväksi tämän opinnäytetyön oheen, mutta opinnäytetyön materiaaliin pääsee tutustumaan kokonaisuudessaan osoitteessa www.visuaalinenraamattu.fi. Mikäli pelkästään Markuksen evankeliumin kurssin tulostaisi pdf-tiedostona, tuloksena olisi n. 200 A4-arkkia sisältöä ja tuon lisäksi sivustoilla on n. 2,5 tuntia itse tuotettua, sivustoon upotettua sisältöä. Kunkin osan syvälliseen läpikäymiseen onkin syytä varata aikaa n. 1 tunti. Alla näkyy kuitenkin yleisilmettä kurssimateriaalin ensimmäisestä osasta (KUVA 5).

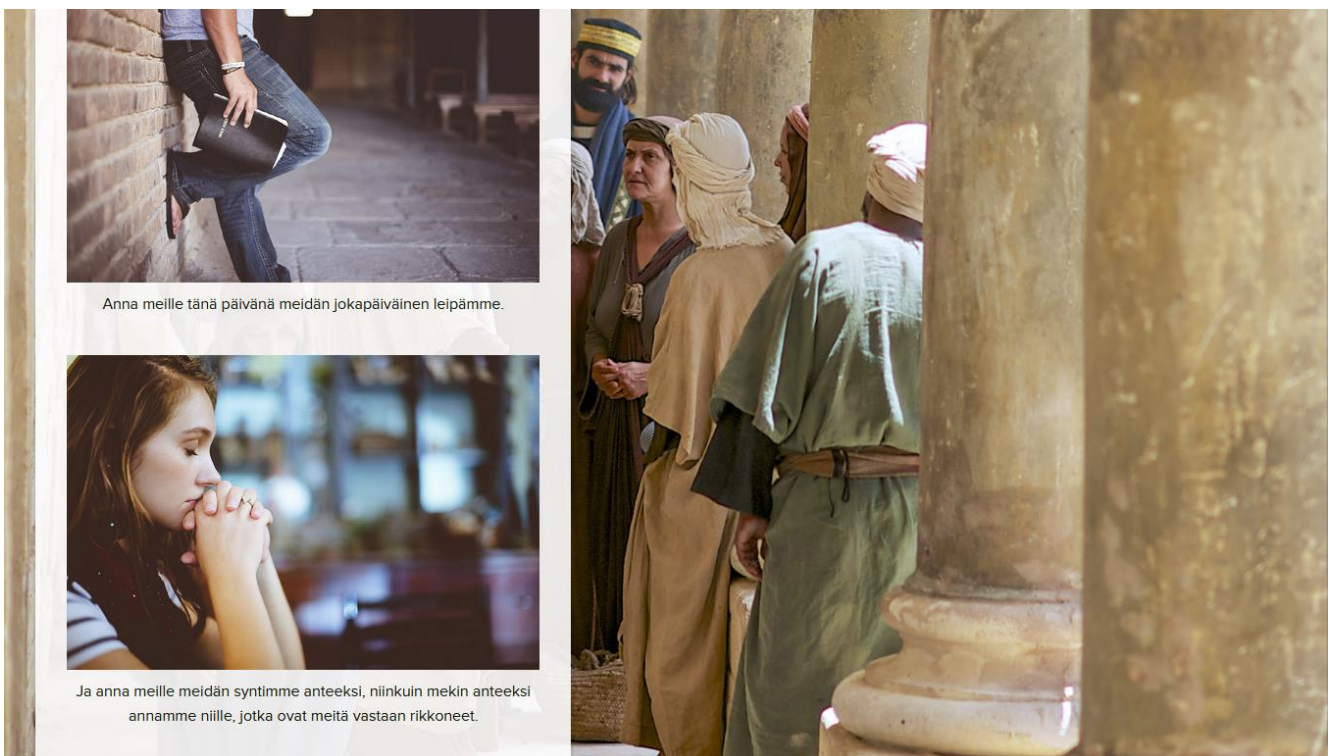
KUVA 5. Digitaalisen Markuksen evankeliumin kurssin yleisilme

Ensimmäinen osa sisältää yleisen ohjeistuksen kurssin läpiviemiseksi. Siinä käydään lyhyesti myös läpi perusteet Markuksen evankeliumin ja Pyhän Raamatun valinnalle. Siitä on myös ohjeistus ja linkki jokaisen opetustuokion päätteeksi pelattavan Seppo-tietovisan pelaamista varten. Jokainen osio sisältää myös sisällysluettelon. Ensimmäisen osion varsinainen opetusosio alkaa yleiskäsitteiden läpikäymisellä. Siinä käydään lyhyesti läpi sellaisia käsitteitä, joihin raamatunlukija tai -kuuntelija väistämättä törmää Raamattuun tutustuessaan: fariseukset, saddukeukset, kirjanoppineet, Saulus eli apostoli Paavali, publikaani sekä Tanak (laki, profeetat ja kirjoitukset).

Digitaalinen Markuksen evankeliumin kurssi soveltuu käytettäväksi omatoimiseen Raamattuun tutustumiseen tai käytettäväksi etä- tai aikuisrippikoulussa tai rippikoulun intensiivijaksolla yhteisesti sekä muun kristillisen opetuksen välineenä. Pohja-ajatus kurssin läpikäymisessä on kuitenkin omatoimisuudessa, jota intensiivijakson yhteydessä opettaja tukee. Ajatus on, että jokainen tutustuu materiaaliin itsenäisesti, oman älylaitteensa tai tietokoneensa kautta on, että näin oppijalle muodostuu muistijälki siitä, mistä opetusta myös vastaisuudessa löytyy. Hän osaa mennä tutuksi tulleelle verkkosivustolle ja etsiä sieltä raamatunopetukseen liittyvää materiaalia. Hänelle tulee omatoimisuuden myötä tutuksi myös materiaalisissa käytettävä muu materiaali, kuten ääniraamatun ja verkkoraamatun käyttö sekä

Youtube-palvelusta löytyvien evankeliumivideoiden käyttö. Näin hän osanee myös varsinaisen rippikoulun päätyttyä hakeutua kyseisten palveluiden piiriin niin halutessaan. Nehän löytyvät tarpeen vaatiessa jo hänen älylaitteensa selaushistoriastakin. Kynnys palata opettettujen asioiden ääreen myös rippikoulun jälkeen on siis kenties madaltunut. Tämän lisäksi rippikoululaiset saavat Visuaalinen Raamattu -käyntikortin, joka auttaa pitämään internet-osoitteen ja opetukset mielessään, mikäli kortti vain pysyy tallessa. Materiaalit sisältävät myös hyödyllisiä linkkejä omatoimisen totuuden etsimisen tueksi, joihin rippikoululaisen on helppo päästä käsiksi tutuksi tulleen sivuston kautta. Tällainen omatoiminen älylaitteen käyttäminen ”kädestä pitäen” tukee myös ns. taktiilista oppimistyyliä sen lisäksi, että materiaali on audiovisuaalista.

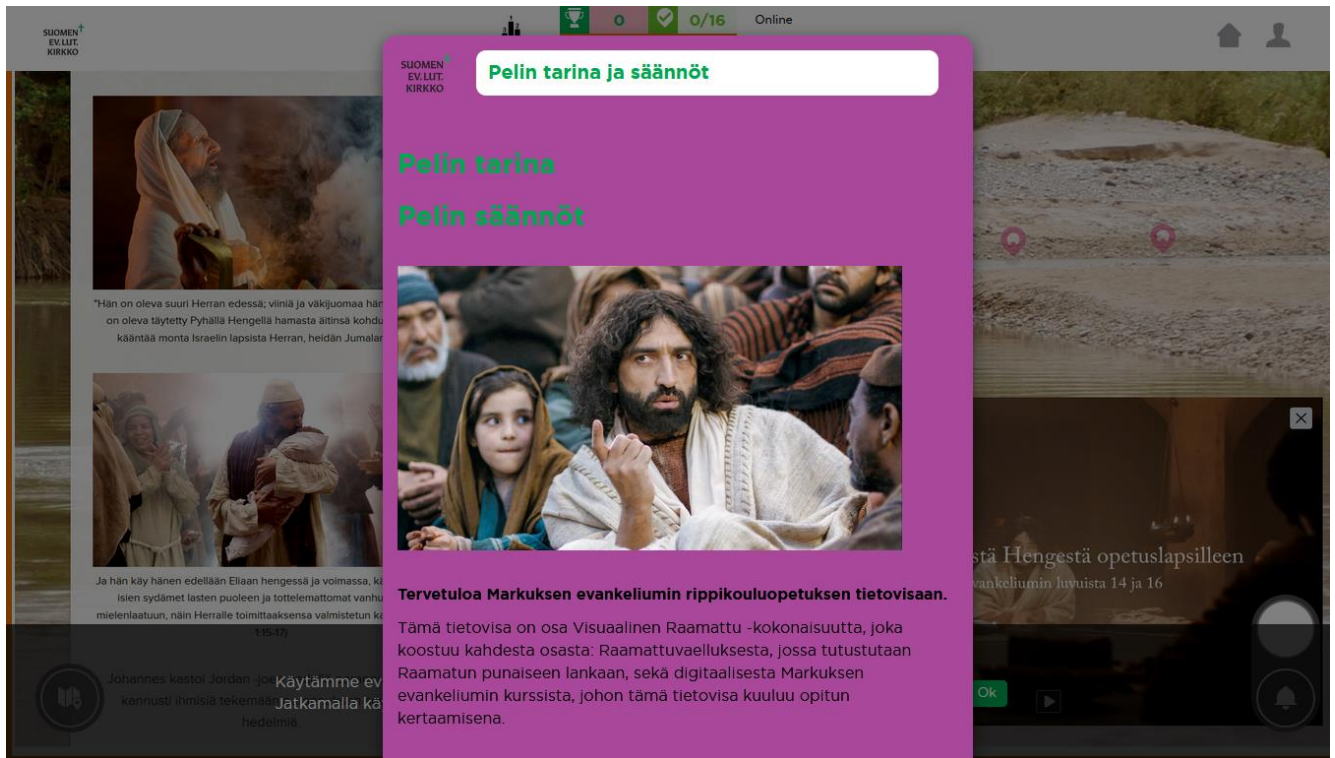
Materiaalin olen tuottanut lähtökohtaisesti omaksi työkalukseksi ja opetusmateriaaliksi rippikouluopetukseen, mutta Visuaalisen Raamatun ja opinnäytetyön myötä siitä on muodostunut tuotepaketti, jota voinee tarjota myös muiden opettajien käytettäväksi ja ennen kaikkea jokaiselle kristinuskosta ja Raamatusta kiinnostuneen läpikäytäväksi. Visuaalisella ilmeellä olen pyrkinyt puhuttelemaan lähtökohtaisesti nuoria ja nuoria aikuisia, ketään kuitenkaan tarkoituksellisesti poissulkematta. Tämä valinta näkyy esimerkiksi Isä meidän -rukouksen opetuksen yhteydessä, johon olen valinnut kuvat nuorista rukoilevista naisista ja miehistä, joihin nuorisomme voi kenties löytää samaistumispintaa (KUVA 6).

KUVA 6. Visuaalisen oppimistyylin hyödyntäminen kurssimateriaalissa

Markuksen evankeliumin kurssin valmistaminen kesti kaiken kaikkiaan puolisen vuotta. Projektin toteutin vapaa-ajan harrastukseni. Yhden luvun videomateriaalin työstämiseen kului keskimäärin neljä-viisi tuntia. Tämän lisäksi laadin erillisiä opetusvideoita, kuten esimerkiksi Jeesuksen esittämän vertauksen lähimmäisyydestä Laupiaan samarialaisen muodossa. Lisäksi valmistin syventävät opetusmateriaalit kunkin luvun perään, mikä vaatii laskemattomia tunteja Jumalan sanan äärellä.

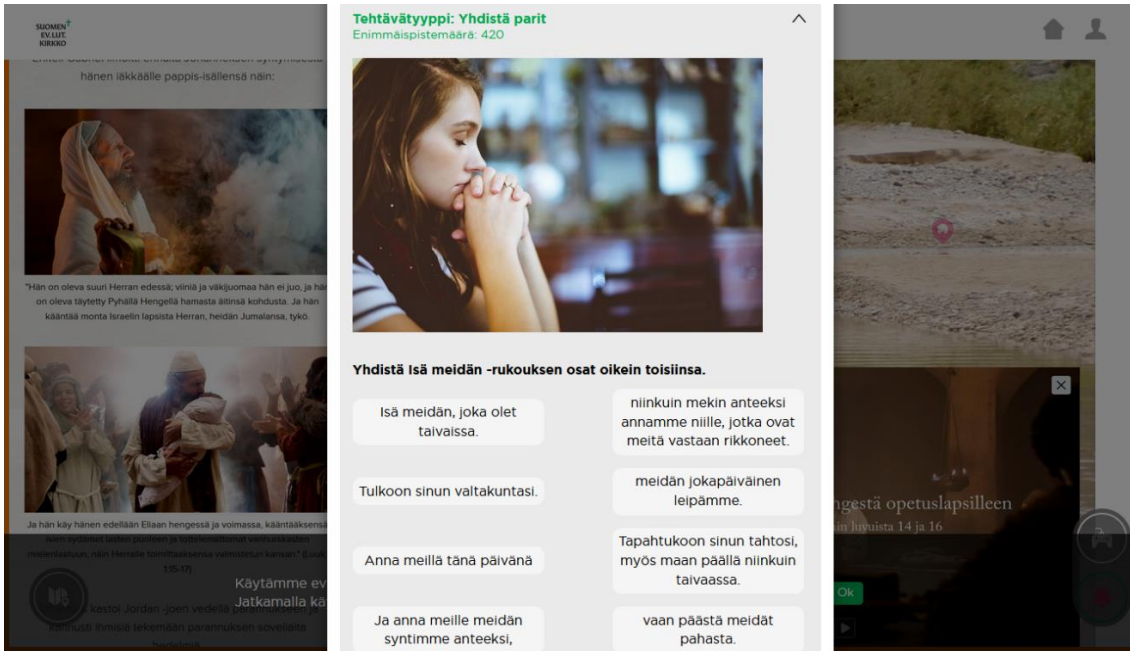
Jokaisen neljän osan lopuksi kerrataan opittua tietovisan muodossa, jonka toteutin Seppo-pelialustan avulla. Markuksen evankeliumin ensimmäisessä osassa annetaan toimintaohjeet pelin läpiviemistä varten. Opettajille on lisätietoa ja vinkkejä www.visuaalinenraamattu.fi/vinkkejä-opettajille -sivustolla. Niihin kannattaa tutustua etukäteen. Peliin liittyvät käyttöohjeet tulevat myös heti Seppo-peliin kirjautumisen jälkeen (KUVA 7). Itse peli sisältää neljä tasoa, yhden tason jokaista neljää opetustuokiota varten. Jokaisesta luvusta on myös oma tehtäväkokonaisuutensa, jotka on nimetty ja numeroitu Raamatun lukujen mukaan (luku 1 – luku 16). Kun Markuksen evankeliumin materiaaliin tutustuu tarkoin, on jokaisella yhtäläiset mahdollisuudet menestyä pelissä, sillä vastaukset tulevat ilmi materiaalista. Kun oppilas on sitten suorittanut kaikki 16 tehtäväänsä, tulee hänen näyttää/lähetää saamansa yhteispisteet opettajalle, joka kirjaa tuloksen itselleen ylös. Kurssin päätteeksi opettaja järjestää palkintojenjaon, mikäli sellaisesta on ryhmän kanssa sovittu. Itse sovin rippikouluryhmäni kanssa niin, että voittaja saa 20 euron lahjakortin paikalliseen pikaruokaravintolaan, toiseksi tullut 15 euron lahjakortin ja 3. sijoittunut 10 euron lahjakortin. Tämän lisäksi lupasin kaikille peliin osallistuneille/työrauhan muille tarjoaville osallistumispalkinnon, joka osoitettiin herkkupalkinnoksi, jonka he saivat jälleen valita muutamasta eri vaihtoehdosta.

KUVA 7. Seppo-tietovisan säännöt pelinäköymässä

Tietoteknisesti hieman helpompi tapa toteuttaa tietovisa on järjestää se yhtenä kokonaisuutena kokonaan läpikäydyn Markuksen evankeliumin jälkeen. Tällöin välttyään mahdollisilta uudelleenkirjautumisen yhteydessä ilmeneviltä ongelmilta, kuten unohtuneelta pelaajatunnuksesta. Onkin tärkeää muistuttaa pelaajia laittamaan pelistä saamansa pelaajatunnus (pelaajanimi + 3–4 numeroa) hyvään talteen esimerkiksi ottamalla siitä kuvakaappauksen. Tästä on kirjallinen muistutus myös opetusmateriaalissa. Yhdellä kerralla toteutetussa tietovisassa tulee kuitenkin huomata varata pelaamiseen n. 20–30 minuuttia aikaa. Myös palkintojenjako vie aikansa, mikä tulee ottaa huomioon opetussuunnitelmassa.

Pelin sisältämissä tehtävissä olen hyödyntänyt visuaalisuuden jättämää muistijälkeä. Kysymyksen yhteydessä on usein esillä kuva, joka liittyy kyseiseen tapahtumaan tai aiheeseen, palauttaen oppilaan oikeaan pisteeseen mielessään. Esimerkiksi kun materiaalissa on läpikäyty Isä meidän -rukous, niin myös pelissä tuodaan muistia virvoittava kuva näkyviin ja pyydetään yhdistämään rukouksen osat toisiinsa (KUVA 8).

KUVA 8. Visuaalisuuden hyödyntäminen tietovisassa

Pelillisuus on kasvattanut viime aikoina suosiotaan. Vaasan yliopiston opetushenkilökunnalle teetetyssä kyselyssä vastaajista 71 prosenttia oli käyttänyt pelillisyyttä hyväkseen ja 26 prosenttia käyttää sitä työssään paljon (Eronen, Kalmari & Jaskari 2020). Sitä käytetään opetustyön lisäksi jopa rekrytoinnin tukena. Esimerkiksi Seppo.io mainostaa omaa palveluaan yrityksille niin, että heidän pelialustansa avulla yritykset voivat pelillistää rekrytointia, perehdytystä, yrityskoulutuksia sekä tiimipäiviä. Myös koulut kouluasteesta riippumatta toteuttavat aktiivisia, pelillisiä oppitunteja ja kursseja. Erilaiset kulttuuritoimijat, kuten kirjastot, eläintarhat yms. ovat myös nähneet palvelun hyödylliseksi. (Lentävä liitutaulu 2018.)

Opettajan on syytä varata aikaa ja tutustua Markuksen evankeliumin sisältämään materiaaliin huolella etukäteen. Ennakkovalmistelua vaatii esimerkiksi palkintojen hankkiminen (lahjakortit, herkut, kaiverretut palkinnot) sekä verkkoyhteyden ja tarvikkeiden riittävyyden varmistaminen yms. Materiaalipaketti itsessään on aika raskas, joten motivointiin ja avustamiseen kannattaa panostaa. Materiaalin läpikäymiseen kannattaa suhtautua mahdollisuuden näkökulmasta, palkitsemisen ja ilon kautta. Kuinka usein kenellekään tulee mieleen käydä läpi kokonainen evankeliumi alusta loppuun saakka, joten olisi siko rippikoulu siihen loistava mahdollisuus?

Opettajan on hyvä myös tiedottaa ryhmää etukäteen kurssilla tarvittavista tarvikkeista, joita ovat esimerkiksi älylaite/tietokone ja kuulokkeet (mikäli työskennellään yhteistiloissa). Tiedottaminen tästä

lienee luonnollista rippikoulun leirikirjeen yhteydessä. Etukäteen kannattaa myös selvittää langattoman verkkoyhteyden toimivuus käytettävässä opiskelutilassa sekä sen käyttäjätunnus ja salasana. Mikäli mahdollista, mukaan kannattaa varata ylimääräisiä kuulokkeita (myös langattomia), varavirtalähteitä/latureita sekä ylimääräisiä älylaitteita, mikäli sellaisia on käytettävissä (KUVA 9). Näin saadaan minimoitua sitä riskiä, että oppiminen estyisi välineiden puutteen vuoksi. Opetuksen ajaksi on hyvä laittaa selkeästi näkyviin käytettävän internet-sivuston osoite: www.visuaalinenraamattu.fi sekä langattoman verkon käyttäjätunnus sekä salasana. Myös Seppo-pelissä tarvittava ohjeistus kirjautumiskoodineen kannattaa laittaa näkyviin. Tämä löytyy myös kuvatiedostona osoitteesta www.visuaalinenraamattu.fi/vinkkeja-opettajille.

KUVA 9. Valmistautumista Markuksen evankeliumin kurssin pitämiseen

5 VAIHE 3: VISUAALINEN RAAMATTU

Oli päästy syksyyn 2021, ja aikaa siitä, kun ensimmäinen ajatus raamattuvaelluksesta oli syntynyt, oli kulunut noin puolitoista vuotta. Nyt käsissäni oli kertaalleen kokonaisuudessaan toteutettu raamattuvaelluksen ja digitaalisen Markuksen evankeliumin kurssin muodostama paketti. Huolimatta näiden kahden luontevasta linkittymisestä toisiinsa sisällöllisesti, tuntuivat ne vielä jollain tavoin erillisiltä ja irrallisilta kokonaisuuksilta. Halusin jotenkin yhdistää nämä kaksi elementtiä toisiinsa, tuoden ne yhdeksi kokonaisuudeksi. Ajatus internet-sivustosta oli ollut mielessäni jo parin vuoden ajan, mutta nyt ajatus siitä tuli läheisemmäksi ja konkreettisemmaksi. Koin, että internet-sivusto olisi tämän ajan mukainen ”talo”, johon voisin yhdistää nämä osat ”saman katon alle”.

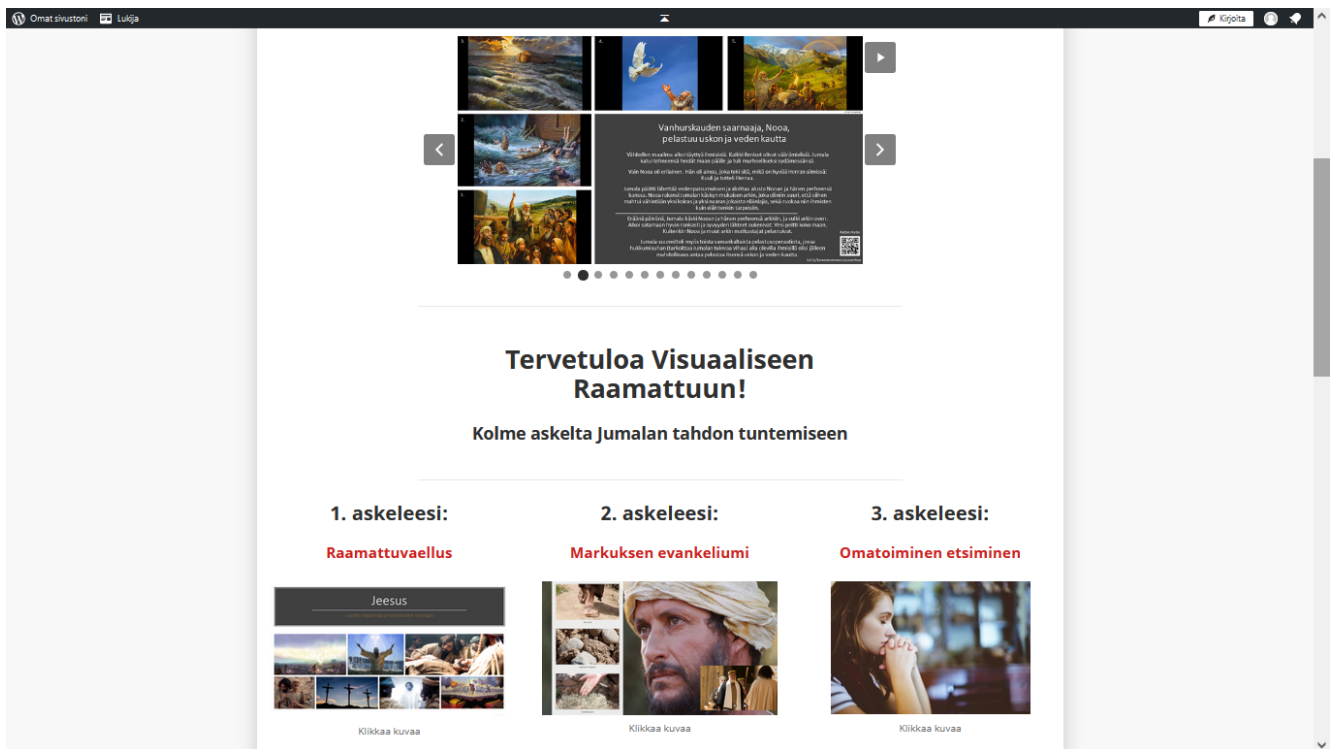
Päätin varata tätä ”taloa” varten domainin eli verkkotunnuksen. Domainin valintaa tehdessäni, punta-roin eri vaihtoehtoja parin päivän ajan. Lopulta Visuaalinen Raamattu tuntui vaihtoehtoista kuvaavimmalta ja sopivimmalta. Fi-päätekin oli saatavissa, joten varasin domainin www.visuaalinenraamattu.fi käyttööni. Kuten sanoin, niin ajatus internet-sivuston laatimisesta oli ollut jo pitempään mielessäni, joten tiesin jo valmiiksi, että toteuttaisin sivustoni käyttämällä WordPress-palvelua. Sen kautta olin jo yhden domainin entuudestaan varannutkin. Tavoitteenani internet-sivua tehdessäni oli selkeys ja visuaalisuus, eli sama tema kuin molemmissa töissäni Raamattuvaelluksessa ja digitaalisessa Markuksen evankeliumin kurssissakin. Halusin, että sivulle tulija saisi selkeän näkymän, mitä sivusto tarjoaa ja miten sitä käytetään. Tämän vuoksi pyrin jättämään sivustolla käyttämäni sanamäärän mahdollisimman vähiin, ja keskityin lähinnä osoittamaan sivuston sisältämää materiaalia ja sen käyttämistä kohti. Sivuston etusivulla on heti alkuun vastassa kuva, joka kertoo, että kyse on ylösnousseesta Kristuksesta Jeesuksesta ja häneen tutustumisestaan mobiilisti. Kyseistä kuvaa voi käyttää myös sivuston mainostamiseen, sillä siitä ilmenee sivuston olennainen asiasisältö sanoittakin. (KUVA 10.)

KUVA 10. Visuaalinen Raamattu -sivuston mainos

Tämä jälkeen sivustolla tulee vastaan kuvakaruselli, jossa esitellään vaihtuvien kuvien avulla poikkeuksellisesti sivuston sisältämästä materiaalista ja evankeliumista. Ennen kuin sivuston vierailija on siis lukenut sanaakaan, hän on saanut visuaalisen viestin Kristuksesta Jeesuksesta. Vasta tämän jälkeen tulee tervetulosanat ja johdanto: ”Tervetuloa Visuaaliseen Raamattuun! Kolme askelta Jumalan tahdon tuntemiseen.” Tämän jälkeen tietokonenäytöllä näkyvät kyseiset kolme askelta rinnakkain nimettyinä: 1. askeleesi: Raamattuvaellus, 2. askeleesi: Markuksen evankeliumi, 3. askeleesi: Omatoiminen etsiminen. (KUVA 11.) Näin olen pyrkinyt tekemään sivuston käytöstä hyvin selkeätä ja yksinkertaista. Älypuhelimella askeleet tulevat yksitellen vastaan. Tabletin näytölle puolestaan sopii kaksi ensimmäistä askelta vierekkäin ja kolmas löytyy niiden alapuolelta.

KUVA 11. Visuaalinen Raamattu -sivuston yleisilme

Osiossa ”vinkkejä opettajille” on enemmän auki kirjoitettuja ohjeita ja vinkkejä, joita voi omassa, mahdollisessa opetustyössään soveltaa. Sieltä löytyy tarkemmat kuvaukset ja esimerkit raamattuvaelluksen ja Markuksen evankeliumin käytöstä ja niihin liittyvistä ennakkovalmistautumisista. Kyseinen osio sisältää myös latauslinkit käytettävissä olevaan materiaaliin, kuten raamattuvaellukseen sekä olympialaisten järjestämisessä hyödynnettävään materiaaliin. Kyseisen olympialaismateriaalin tuotin Karjasillan seurakunnan rippikoulun olympialaisten käyttöön toukokuussa 2021. Olympialaispaketti sisältää mm. tehtävärastien ja Raamattuvaelluksen rastien (Bonusrastien) ohjeistuksia, vastauskupongit, oikeat vastaukset jne. Nämä ovat opettajien vapaasti hyödynnettävissä. Raamattuvaelluksen materiaalin tulostaminen johtaa erilliselle Pixieset-sivustolle, jonne loin henkilökohtaisen tilin, kuvien latausta ja tulostamista varten: <https://janitaivaalkoski.pixieset.com/raamattuvaellus/>. Kuvien lataamiseksi omaan, Raamatulle kuuliaiseen opetuskäyttöön tulee syöttää oma sähköpostiosoite sekä PIN-koodi, joka löytyy www.visuaalinenraamattu.fi/vinkkejä-opettajille -sivuilta. Tällä toimenpiteellä rajaan materiaalin mahdollisesti asiatonta hyödyntämistä.

Osioon ”Omatoiminen etsiminen” olen kerännyt muuta tuottamaani ja opetustyössäni hyödyntämäni materiaalia. Sieltä löytyvät mm. Raamatun mukaiset opetukset rukoilemisesta, Jeesuksen taivaaseen ottamisesta sekä Pyhän Hengen vuodattamisesta (sisältäen myös Mattiaan valinnan Juudaan tilalle

sekä seurakunnan alkuvaiheet). Osio sisältää myös Jeesuksen vertauksia ja opetuksia, joita olen tällä hetkellä työstänyt yksitoista kappaletta. Tämän lisäksi osion lopusta löytyy hyödyllisiä linkkejä oma-toimisen totuuden etsimisen tueksi. Tällaisia ovat esimerkiksi linkki ääniraamattuun, Raamattu -sovel-lukseen, nettiraamattuun sekä evankeliumikirjoista ääniraamatun (vuoden 1992 suomennos) pohjalta tehtyihin Youtube -elokuviin.

Hankin sivustolle myös logon Fiverr -palvelun kautta. Logossa on moderni risti, jonka keskellä on las-keutuva kyyhkynen, joka kuvaa Pyhää Henkeä ja rauhaa Jumalan kanssa. Ristin alaosan katkaisee teksti Visuaalinen Raamattu sekä Visuaalinenraamattu.fi. Logosta tilasin kaksi eri väri vaihtoehtoa (KUVAT 12 ja 13).

KUVA 12. Visuaalinen Raamattu -logo, tumma pohja

KUVA 13. Visuaalinen Raamattu -logo, värikäs

Tämän lisäksi olen teettänyt 500 kpl käyntikortteja (KUVA 14), joita voi antaa esimerkiksi rippikoulu-opetuksen aluksi oppilaille ja kertoa, että kyseiseltä sivustolta löytyy se aineisto, jonka tulemme käymään oppitunneillani läpi yhteisen rippikoulutaipaleen aikana. Alkuun käymme läpi askeleen 1 ja toisen askeleen otamme yhteisesti intensiivijaksolla. Siihen voi halutessaan jo aloittaa tutustumisen etukäteen. Kolmas askel jää sitten heidän itsensä harteille rippikoulun jälkeiseen aikaan, vaikkakin sen sisältämää materiaalia voidaan hyödyntää myös muun opetuksen ja raamattupiirien yhteydessä. Ennen opastamista internet-sivulle tulee kuitenkin ottaa huomioon, että raamattuvaelluksen materiaali on kokonaisuudessaan eli myös tietoviakysymyksineen ja -vastauksineen nähtävissä sivustolla. Tämän vuoksi raamattuvaellus tietovisoineen olisi hyvä toteuttaa ennen kuin kukaan ehtii käydä tutustumassa tietovisan oikeisiin vastauksiin.

Käyntikortit pyöristetyillä kulmilla – Premium, matta: etupuoli

Käyntikortit pyöristetyillä kulmilla – Premium, matta: kääntöpuoli

KUVA 14. Visuaalinen Raamattu -käyntikortti

Osalle kortti on todennäköisesti roskaa, mutta joku toinen saattaa saada siitä motivoituneen, odottavaisen ja avoimen, uteliaisuuden mielen. Kortin avulla sinänsä helposti muistettava internet-osoitekaan ei pääse unohtumaan. Korttia nuori voi halutessaan näyttää myös tutuilleen ja sukulaisilleen, jotka toivon mukaan intoutuvat tutustumaan sivuston tarjoamaan sisältöön ja näin pienen käyntikortin kautta evankeliumin on mahdollista levitä. Käyntikorttia voi toki jakaa muissakin yhteyksissä kuin rippikoulun yhteydessä. Myös pelkkä internet-osoite on helppo jakaa vaikkapa sähköpostilla tai pikaviestipalvelun tai sosiaalisen median välityksellä.

6 POHDINTA JA PÄÄTELMÄT

Tämän opinnäytetyön tekemisen projekti on ollut pitkä. Kaiken kaikkiaan sen valmiiksi muodostuminen on kestänyt kaksi vuotta. Se on kasvanut askeleittain aiottua suuremmaksi, mutta mielestäni lopputuloksena Visuaalinen Raamattu muodostaa kattavan kokonaisuuden evankeliumista, joka kestää aikaa ja Jumalan sanan tarkastelua. Henkilökohtaisesti olen tyytyväinen lopputulokseen, vaikkakin löydän siihen myös toistuvasti jotain parannettavaa ja muokattavaa. Internet-sivusto on kuitenkin siinä mielessä otollinen ympäristö tällaiselle tuotokselle, että muutokset ovat verrattain helppoja toteuttaa. Jos asiaa verrataan vaikkapa kirjan kirjoittamiseen, on kertaalleen painettu kirja musteena paperilla, jota on vaikea saada pois käyttäjänsä kirjahyllystä. Tavallaan toteuttamani opinnäytetyö onkin todellisuudessa vain kuvaus projektin tämänhetkisestä tilasta. Visioita jatkokehittämisestä onkin jo olemassa.

Työn olen laatinut käyttämällä siihen todella paljon aikaa ja harkintaa, joten olen luottavainen sen suhteen. Olen tutkinut asioita perin pohjin, ja Raamattu on ollut ajatusteni lähteenä. Olen pyrkinyt rehelliseen, objektiiviseen ja Jumalan sanalle kuuliaiseen lopputulokseen sekä tuomaan Raamatun, selkeästi kuvitettuna ja avattuna ihmisten eteen. Alusta pitäen olen pitänyt johtoajatuksena, että ammennan opetukseni nimenomaan Raamatusta ja pyydän apua työhöni suoraan Jumalalta, Jeesuksen Kristuksen nimessä, Pyhässä Hengessä.

Virheetön tai erehtymätön työ ei tokikaan ole, mutta tästä on hyvä lähteä liikkeelle tulevaan ammattiini nuorisotyönohjaajana. Nyt hallussani on selkeä tuotepaketti, jota voin opetustyössäni hyödyntää ja jota voin rippikoulutyöhön omalta osaltani tarjota. Mikäli tätä tarjousta halutaan seurakunnassa hyödyntää, on sen toteuttaminen myös kohtuullisen vaivatonta, eikä oppituntien valmisteluun kulu vuosittain valtavia määriä aikaa eikä resurssia, ja näin tämä tukee myös työssäjaksamista, ja auttaa osaltaan pysymään ilossa. Materiaalia voi käyttää erinomaisesti myös koronapandemian ajan etäopetuksessa, ja näen, että tästä voisi olla hyötyä muidenkin seurakuntien rippikoulutyössä.

Karjasillan seurakunnan rippikouluryhmän nuorille tekemäni alkukyselyn (LIITE 1) mukaan tietämys uskoon liittyvistä perusasioista on harmillisen vähäistä. Tämän vuoksi pidän erittäin tärkeänä sitä, että tarjoamme nuorillemme selkeää, johdonmukaista ja laadukasta opetusta aivan uskon perusteista eli evankeliumista lähtien. Koen, että tekemäni Visuaalinen Raamattu voisi olla yksi vastaus tällaiseen tarpeeseen. Koen, että se viestii sanomamme nykyajan visuaaliset vaatimukset täyttävällä tavalla, tämän ajan nuorten omalla kielellä.

Laadin myös loppukyselyn, jolla oli tarkoitukseni kartoittaa, millä tavoin nuoret oppivat alkukyselyssä kysytyjä asioita rippikoulumme aikana. Loppukysely sisälsi samoja kysymyksiä kuin alkukyselykin. Tällaisia kysymyksiä oli esimerkiksi: Mitä usko tarkoittaa? Mikä on evankeliumi? Mikä mahtaa olla Jumalan tahto? Valitettavasti en päässyt toteuttamaan tätä loppukyselyä kyseisen rippikoulun puitteissa, joten vastaukset jäivät tässä yhteydessä puuttumaan. Molemmat kyselyt, niin alku- kuin loppukyselykin, laadin Google Formsia käyttäen. Alkukysely toteutettiin etänä Teamsin kautta järjestetyn aloituspäivän yhteydessä. Alkukysely kysymyksineen ja vastauksineen on nähtävissä liitteenä (LIITE 1). Vastauksia kyselyyn tuli 23 rippikoululaiselta. Loppukyselyä en opinnäytetyöhöni liittänyt, koska se jäi tässä yhteydessä toteuttamatta enkä näin ollen kokenut sen tuovan lisäarvoa työlleni.

Vaikka en saanutkaan tutkimustuloksia ja näyttöä materiaalin toimivuudesta loppukyselyn muodossa, olen saanut siitä pienimuotoisesti sekä suullista että kirjallista palautetta. Erään nuoren aikuisen kerrottua lukihäiriöstään pyysin häntä tutustumaan lyhyesti digitaaliseen Markuksen evankeliumiin ja antamaan siitä palautetta nimenomaan lukihäiriön näkökulmasta. Hän piti materiaalista kovasti. Hän eritteli pitävänsä siitä, että riviväli on suuri, jolloin tekstin hahmottaminen ja seuraaminen on helpompaa. Hän piti myös kuvitetusta ja selkokielisestä ääniraamatusta ja sanoi: ”Miksei meillä ollut tällaista?”. Toinen sydäntäni erityisesti lämmittänyt vastaanotto on tullut eräältä rippikoululaiseltani, jolla on erinäisiä oppimiseen liittyviä haasteita. Hän kirjoitti laajassa kiitoskortissaan opetuksestani näin: ”Sinun pitämäsi rippikoulu tunnit olivat mielenkiintoisia ja herätti paljon erilaisia tunteita positiivisella tavalla.” Sittemmin hän on ollut kiinnostunut Raamatusta ja uskoon liittyvistä asioista sekä seurakuntayhteydestä. Näitä palautteita pidän suuressa arvossa, sillä ne ovat henkilökohtaisen näkemykseni mukaan tulleet suoraan sydäimestä. Nämä palautteet antavat tukea siihen tuntumaan, että oikealla tiellä ollaan. Tutkimuksellisesti niistä ei kuitenkaan voi vielä vetää johtopäätöksiä.

Haasteena Visuaalinen Raamattu -materiaalin käytössä koen sen, että materiaalipaketti on aika raskas. Se sisältää todella paljon Raamattua, mikä on toki sen ydinajatuskin, mutta kokemattomalle se voi tuntua raskaalta. (Audio)visuaalisuudella ja motivoimisella tätä kuormaa voidaan hieman keventää sekä tarjoamalla myös kevennettyjä vaihtoehtoja tarvittaessa. Jatkotyöstämiseen olen varautunut siitä näkökulmasta, kuinka saada materiaalin läpikäymisestä kevyempää. Voisiko digitaalisen Markuksen evankeliumin kurssin läpikäymistä ripotella pidemmälle aikavälille rippikoulun aikana ja läpikäydä kurssia vaikkapa yksi tai kaksi lukua kerrallaan? Tämä tulee olemaan tarkasteluni ja työni kehittämisen kohde jatkossa. Toisaalta ajattelen kuitenkin myös niin, että oppitunnit ovat oppimista varten, eikä neljä oppi-

tuntia erittäin tärkeän evankeliumin läpikäymiseen rippikoulun yhteydessä ole ihmiselämästä kovin-
kaan paljon. Vastapainoksi ahkeralle opiskelulle, rippikoulussa järjestetään sitten myös paljon muka-
vaa ja kevyttä toimintaa.

LÄHTEET

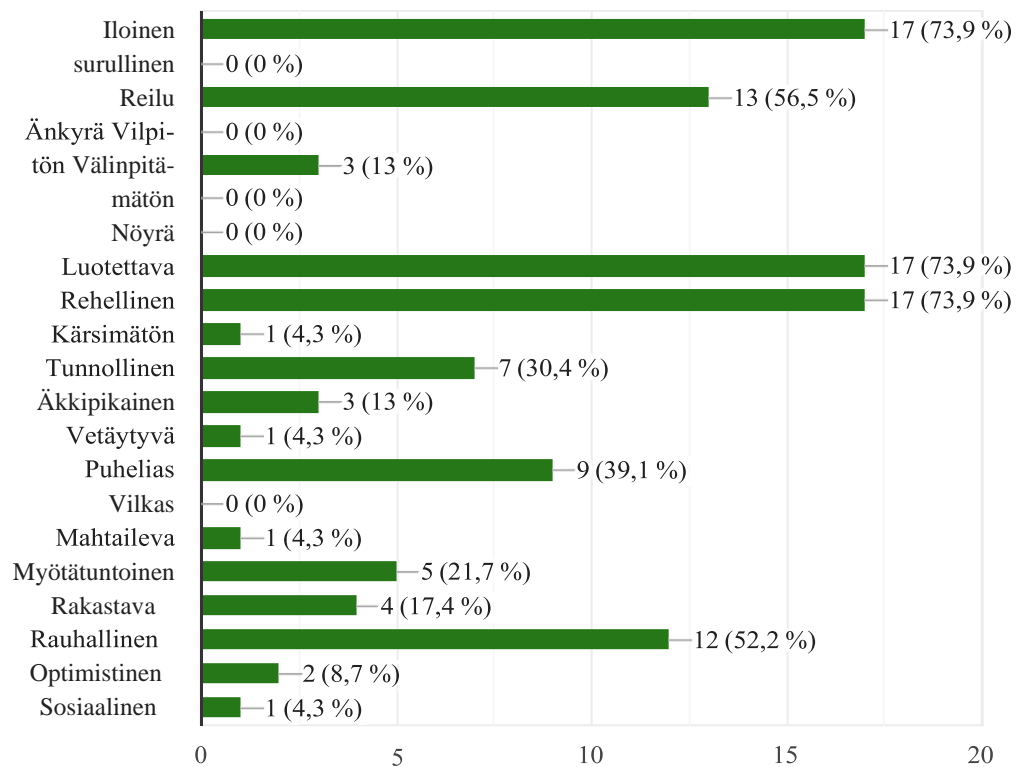
- Eronen, S., Kalmari, P. & Jaskari, M-M. 2020. *Pelillisuus opetuksessa kiinnostaa – kokemuksia Vaasan yliopistosta*. Yliopistopedagogiikka lehden artikkeli. Vaasa: Vaasan yliopisto. Saatavissa: <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2020/10/27/pelillisuus-opetuksessa/>. Viitattu 6.1.2022.
- Hietanen, U. 2017. *Motivointi oppimisen peruspilarina. Luokanopettajien käsityksiä motivoinnin vaikutuksesta oppimisessa*. Kasvatustieteen pro-gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/55200/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201708283588.pdf>. Viitattu 3.1.2022.
- Juuti, K. & Lavonen, J. 2018. Opettaja voi tukea oppilaan kiinnostuksen kehittymistä. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.) *Motivaatio ja oppiminen*. Jyväskylä: PK-Kustannus, 197–210.
- Kankaanpään yhteislyseo. *Oppiminen ja opiskelutekniikat. Oppimistyylin ulottuvuuksia*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: <https://peda.net/kankaanp%C3%A4%C3%A4/ky/opinto-ohjaus/ojo>. Viitattu 3.1.2022.
- Kauppila, R. A. 2007. *Ihmisen tapa oppia. Johdatus sosiokonstruktiiviseen oppimiskäsitykseen*. Jyväskylä: PS-Kustannus.
- Lentävä liitutaulu. 2018. *Seppo pelillisyyshalusta*. Helsinki: Lentävä liitutaulu Oy. Saatavissa: www.seppo.io. Viitattu 6.1.2022.
- Nuorteva, J. 1992. Suomalaisen Raamatun 350 vuotta. Teoksessa J. Nuorteva (toim.) *Biblia 350. Suomalainen Raamattu ja Suomen kulttuuri*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 20–34.
- Prashnig, B. 1996. Eläköön erilaisuus. *Oppimisen vallankumous käytännössä. Paremmän elämisen, oppimisen ja työskentelyn opas*. Jyväskylä: Atena kustannus.
- Pyhä Raamattu*. 2016. Kirkolliskokouksien vuosina 1933 ja 1938 käyttöönottamien suomennosten mukaan. Virrat: Kristillinen Kirja- ja Musiikkikustannus.
- Suomen evankelisluterilainen Lähetysliiton Lähetyshiippakunta. *Typologia*. Saatavissa: <https://www.luterilainen.net/typologia/>. Viitattu 2.1.2022.
- Suomen Pipliaseura. *Johdanto vuoden 1992 Raamatun suomennokseen*. Helsinki: Suomen Pipliaseura. Saatavissa: <https://raamattu.fi/taustatietoa/tietoa-raamatunkaannoksista/tietoa-raamatunkaannoksista/4130/johdanto-vuoden-1992-raamatun-suomennokseen>. Viitattu 11.1.2022.

Riparistartin kyselyn tulokset

23 vastausta

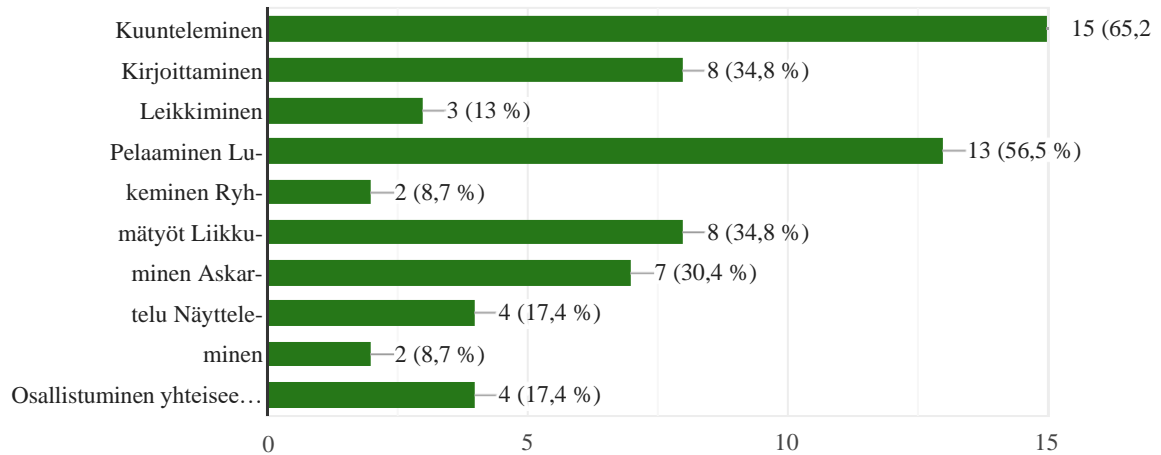
Mitkä seuraavista adjektiiveista kuvaavat sinua parhaiten?

23 vastausta

Rastita itsellesi mieluiset työskentelytavat:

23 vastausta

Jatka lausetta. Minulle elämässä kaikkein tärkeintä on...

23 vastausta

Perhe ja kaverit

Läheiset, harrastukset

perhe ja kaverit

perhe ja ystävät

perhe ja koulu ja kaverit

Onnelisuus

eläminen

Kaverit.

kaverit

Musiikki

perhe

Kaverit ja perhe

Perhe ja ystävät

Perhe, sukulaisista ja kalastus

Että saan olla lähellä perhettä ja saan olla kavereiden kanssa

öööö musiikki?

Perhe,sukulaiset.kaverit jne
ystävät ja vitsit
perhe ja ystävät.

Jatka lausetta. Haasteita minulle tuottaa toisinaan...

23 vastausta

Aikaset herätykset kouluu
Koulu
Hankalat kohdat
sairaus crohnin tauti ja vanhimpien ero.
Jaksaminen
elämä
riidat
en oikeastaan tiää
ei mikään
en tiedä
uudet tilanteet
Matematiikka
En ole varma. Ei kai mikään.
esiintyminen ja hahmottaminen
Kouluhommat
Varmaan ryhmätyöskentelyt
keskittyminen...?
Muistiinpanot neo liia ärsyttävii
kemia ja fysiikka
puhuminen ihmisten edessä
kokeita (kun niitä on paljon putkeen)

Jatka lausetta. Uskonto on mielestäni...

23 vastausta

Iha basic
hyvä asia
En tiää
tärkeää
Tärkeä osa elämää
elämä

tylsä

Tärkeä osa kulttuuria ja yhteiskuntaa.

ihan kiinnostavaa

ihan jees

mielenkiintoista

tärkeää ja kiinnostavaa

ei hirveän kiinnostavaa, mutta kyllä se silti vähän kiinnostaa. :D

Kiinnostavaa, vaikka on välillä minulle haastavaa

Tärkeä

Ei niin tärkeä, mutta sitä on kiva oppia

ihan ok

Iha kivaa

erikoista

tapa saada mielenrauha

tärkeää ja kiinnostavaa.

Jatka lausetta. Jumala...

23 vastausta

On olemassa

on tärkeä henkilö

Loi maan

on hyvä

on tärkeä osa kristinuskoa

on elämä

.

Voi olla olemassa tai voi olla olematta.

on pelastaja

on hyvä äijä

jumala loi taivaan ja maa

on pomoni, herrani jota pitää kunjoittaa!

on Jumala. En tiedä. :D

on tärkeä

On Jeesuksen poika

Loi maailman.

on jumala

On Maailman Luoja raamatun mukaan

on kiva

on kaiken luoja
suojelee meitä ja on aina läsnä kanssamme.

Jatka lausetta. Kun ajattelen maailmaa...

23 vastausta

Nään mahdollisuuksia
se on suuri
En tiedä
tulee mieleen pallo joka pyörii ympyrää
En tiää
ajattelen elämää
Meijän pitää korjata nää ongelmat ympäristön kanssa tai ei oo mailmaa enää.
se on hieno
ajattelen luontoa
toivon avarakatseisuutta
minua harmittaa kun ihmiset eivät välitä ilmastonmuutoksesta
. . . En osaa vastata.
Ajattelen luontoa
haluaisin, että ei olisi sotia
Se on mahtavaa
Mietin kaikkia läheisiä ja mietin mitä heille kuuluu.
ajattelen ihmisiä
niin öö entii
ajattelen positiivisia ja negatiivisia asioita
ajattelen kaikkea positiivisesti
ajattelen kuinka onnekas olen, kun synnyin tänne.

Jatka lausetta. Kun ajattelen tulevaisuuttani...

23 vastausta

Nään unelmien toteutuvan
Näen itseni töissä
että tuleen youtubettaja ta twitch streamaaja ta kokki.
Ajattelen toiveitani
ajattelen elämää
se on hyvä
En tiedä mitä tulee tapahtumaan, go with the flow.

se on hieno
 ajattelen tulevaisuuttani
 näen itseni rikkaana
 haluan hyvän työpaikan
 ajattelen tulenko koskaan saamaan omia lapsia
 En osaa vastata...
 Ajattelen menestymistä
 haluaisin elää turvallisesti
 Haluan päästä hyvään työpaikkaan.
 Näen kirkkaan ja vahvan tulevaisuuden.

-

aattelen ammattikoulua
 ajattelen tulevaisuutta
 toivon saada hyvän työn
 haluaisin auttaa muita ihmisiä ja hankkia työn!

Jatka lausetta. Jännitän rippikoulussa sitä, että...

23 vastausta

En midi
 Konfirmaatiota
 minkä laista siellä on.
 Miten se sujuu.
 en elä
 en tiedä minne mennä
 Pitää tutustua uusiin ihmisiin
 ei mikään
 en jännitä
 en mitän
 olen yksin
 miten minulla menee
 Ei hirveästi jännitä. Ehkä uudet ihmiset hiukan.
 En jännitä
 saanko kavereita
 Tykkääkö siitä.
 En välttämättä saa uusia kavereita.
 siellä vaan istutaan hiljaa ja kirjoitetaan
 joudun esiintymään

pitävätkö kaikki minusta
pitää puhua ihmisten edessä
en jännitä mitään erityisesti.

Osaatko kertoa, mikä mahtaa olla Jumalan tahto? (Kuvaile omin sanoin)

23 vastausta

Auttaa meitä
En osaa kertoa.
En ole varma
että hän ei tahdo olla paha hän halua olla hyvä.
En tiedä
elämä
en osaa
että kaikki pääsisi taivaaseen?
en osaa sanoa
en tiedä
hyvä maailma
ystävällisyys, rakkaus ja yhteistyö
En osaa sanoa
ihmiset voisivat elää rauhassa keskenään, ja saa uskoa mihin itse haluaa
En tiedä.
En osaa kertoa.
että kaikki on iloisia? en tiää
Ööö entiiä
luoda elämä
jumalan tahto on se että kaikki saisivat elää rauhassa
Luulen että Jumala haluaa meidän olevan avuliaita ja uskovia, että saamme hyvän elämän.

Osaatko kertoa miksi Jeesus tuli maailmaan? (Kuvaile omin sanoin)

23 vastausta

en tiedä
Opettamaan
en osaa
En ossaa

en osaa sanoa
 Pelastamaan kaikki
 Mailmassa oli liikaa syntejä.
 että hän voisi pelastaa kaiken?
 vapahtamaan ihmisiä
 tuli levittämään jumalan sanomaa
 Jeesus tuli luomaan elämää ja uskoa
 En tiedä :(
 Vapahtamaan ihmisiä
 levittää ilonsanomaa
 Maria synnytti sen.
 Auttamaan meitä ymmärtämään toisia ihmisiä?
 en oo varma
 kertomaan jumalasta
 näyttämään ihmisille jumalan tahdon
 Parantamaan ja auttamaan ihmiset.

Mitä mahdollista tarkoittaa evankeliumilla? (Kuvaile omin sanoin)

23 vastausta

en tiedä
 En tiedä
 Kirjoja joissa kerrotaan jeesuksesta
 Laulu
 esim jouluruokaa ennen kerrotaan evankeliumi.
 en tiedä
 kirja jeesuksesta
 en osaa sanoa
 Jeesuksen teoista kertovia kirjoja...
 ilonsanomien levittäminen
 Enkeleitä?
 Jeesuksen opetuksista kertovia tapahtumia.
 ne on jotain kirjoja jeesuksesta ja sen elämästä
 hyvää sanoa?
 ?
 ne ovat jeesuksen opetuksia
 Kertoo Jeesuksen opetuksista ja elämästä.

Mitä odotat / toivot rippikoululta?

23 vastausta

En mitään ihmeellistä
En toivo mitään
hauskoja asioita.
Odotan asioiden oppimista
elämää
vapautta
Tapaavani uusia ihmisiä.
oppimista
en mitään
vapaa-aikaa
että saisin kavereita
että opin uskontoa ja opin asioita Jeesuksesta
Kivoja hetkiä.
Ei kummempia odotuksia
Saisin uusia kavereita
Siellä tehdään kaikkea hauskaa.
Että tutustuisin uusiin ystäviin
en tiiä
Chillailua
hauskanpitoa
saada uusia ystäviä
Kivaa.

Vapaa sana rippikoulun opettajille: (Ei pakollinen)

9 vastausta

-
olen outo :D
ei ole
pideään hauska rippikoulu
Kiitos että saan olla teidän kanssa
...
Tulen tarvitsemaan tukea tietyissä asioissa
Moro

Nimesi (Ei pakollinen)

13 vastausta